

Život milosti podľa Ducha

Katechéza Svätého Otca
Františka o nerestiach a
čnostiach (17).

04.06.2024

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

V predchádzajúcich týždňoch sme uvažovali o kardinálnych čnostiach: rozvážnosti, spravodlivosti, mravnej sile a miernosti. Sú to štyri kardinálne čnosti. Ako sme už viackrát zdôraznili, tieto štyri čnosti patria k veľmi starobylej múdrosti,

ktorá bola ešte pred kresťanstvom. Ešte pred Kristom sa čestnosť hlásala ako občianska povinnosť, múdrosť ako pravidlo konania, odvaha ako základná súčasť života, ktorý smeruje k dobru a striedmosť ako nevyhnutná miera, aby nás nepohltili excesy. Toto prastaré dedičstvo ľudstva nenahradiť kresťanstvo, ale sa naň zameralo, prehĺbilo ho, očistilo a integrovalo ho do viery.

V srdci každého muža a ženy je teda schopnosť hľadať dobro. Duch Svätý bol darovaný preto, aby ten, kto ho prijíma, dokázal jasne rozlíšiť dobro od zla, mal silu prílnúť k dobru tým, že sa bude vyhýbať zlu, aby tak mohol dosiahnuť plnú sebarealizáciu.

Avšak na ceste, ktorou kráčame všetci k plnosti života a ktorá patrí k nasmerovaniu každého človeka, – každý človek je predurčený k plnosti,

mať plnosť života. Kresťan sa teší osobitnej pomoci Ducha Svätého, Ježišovho Ducha. Uskutočňuje sa prostredníctvom daru troch ďalších, výrazne kresťanských čností, ktoré sa v novozákonných spisoch často spomínajú spoločne. Tieto základné postoje, ktoré charakterizujú život kresťana, sú to tri čnosti, ktoré povieme teraz všetci spoločne: viera, nádej a láska. Kresťanskí autori ich čoskoro nazvali „teologálnymi“ čnosťami, nakoľko sú prijímané a prežívané vo vzťahu k Bohu, aby ich odlíšili od iných štyroch, ktoré sú nazývané „kardinálnymi“ čnosťami, nakoľko tvoria „základ“ dobrého života. Tieto tri sme dostali v krste a pochádzajú od Ducha Svätého.

Jedny i druhé, teologálne aj kardinálne boli priblížené v mnohých systematických úvahách, aby tak vytvorili nádherné sedmoro, ktoré sa často dáva do kontrastu so zoznamom siedmich hlavných

hriechov. Katechizmus katolíckej Cirkvi takto definuje pôsobenie teologálnych čností: „sú základom, dušou a charakteristickou vlastnosťou morálneho konania kresťana. Stvárnajú a oživujú všetky morálne čnosti. Boh ich vlieva veriacim do duše, aby sa stali schopnými konať ako jeho deti a zaslúžili si večný život. Sú zárukou prítomnosti a pôsobenia Ducha Svätého v schopnostiach človeka“ (č. 1813).

Zatiaľ čo rizikom kardinálnych čností je, že plodia mužov a ženy, ktorí hrdinsky konajú dobro, ale osamote, izolovane, veľkým darom teologálnych čností je život prežívaný v Duchu Svätom. Kresťan nikdy nie je sám. Nekoná dobro vďaka titanskému úsiliu osobného nasadenia, ale preto, že ako pokorný učeník nasleduje svojho Učiteľa Ježiša. On napreduje v živote. Kresťan má teologálne čnosti, ktoré

sú veľkým protiliekom na sebestačnosť.

Koľkokrát istí morálne bezúhonní muži a ženy riskujú, že sa v očiach tých, ktorí ich poznajú, stanú namyslenými a arogantnými! Je to nebezpečenstvo, pred ktorým nás dobre varuje evanjelium, kde Ježiš odporúča učeníkom: „Tak aj vy, keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: ‚Sme neužitoční sluhovia; urobili sme, čo sme boli povinní urobiť‘“ (Lk 17, 10). Pýcha je silný jed: stačí kvapka, aby pokazila celý život poznačený dobrotou. Človek môže vykonať kopec dobrých skutkov, môže zožať pochvaly a uznanie, ale ak to všetko robil len pre seba samotného, aby sa vyvyšoval, môže sa ešte nazývať čnostným človekom? Nie.

Dobro nie je len cieľ, ale aj spôsob. Dobro potrebuje veľa diskrétnosti, veľa láskavosti. Dobro potrebuje

predovšetkým zbaviť sa tej niekedy až príliš ťažkopádnej prítomnosti, ktorou je naše ego. Keď je naše „ego“ v centre všetkého, všetko zničí. Ak každý čin, ktorý v živote vykonávame, konáme len pre seba, je táto motivácia naozaj taká dôležitá? Úbohé „ego“ preberá kontrolu nad všetkým, a tak sa rodí pýcha.

Na nápravu všetkých týchto situácií, ktoré sa niekedy stávajú bolestnými, nám veľmi pomáhajú teologálne čnosti. Najmä keď padáme, pretože aj tí, ktorí majú dobré morálne úmysly, niekedy padajú. Všetci padáme v živote, pretože všetci sme hriešnici. Aj tí, ktorí čnosti denne praktizujú, niekedy pochybia – všetci chybujeme v živote: úsudok nie je vždy jasný, vôľa nie je vždy pevná, vášne nie sú vždy ovládané, odvaha nie vždy prekonáva strach. Avšak ak otvoríme svoje srdce Duchu Svätému – vnútornému Učiteľovi –, On v nás oživí teologálne čnosti: ak sme stratili

dôveru, Boh nás znovu otvorí pre vieru. Mocou Ducha, ak sme stratili dôveru, Boh nás otvorí pre vieru, ak sme znechutení, Boh v nás prebudí nádej a ak je naše srdce zatvrdnuté, Boh ho obmäkčí svojou láskou. Vďaka.

*(Preklad Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News, Andrej Klapka, Martin Jarábek)*

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/zivot-
milosti-podla-ducha/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/zivot-milosti-podla-ducha/) (10.08.2025)